

подразумевају се форме кроз које се изражавају правне норме, прописи и ти формални елементи или карактеристике прописа се тичу органа који их доносе и поступка по коме се ти прописи (акти) доносе. Они се као такви разликују од материјалних критеријума или момената који се односе на карактер и значај друштвених односа који се регулишу различитим прописима. При томе ови извори права (формални), па и уставног права, дуго нису били искључиво правни јер су се правне норме налазиле, стварале и у другим актима, а не само правним.

Када се говори о уставном праву, и оно се током свог постојања мењало и развијало, тако да није увек имало исте изворе. Ти извори уставног права нису били исти у свим државама и историјским епохама и на њих су утицали различити фактори као што су нпр. степен економског и културног развоја, друштвено-економска структура, карактер власти, организација државе, култура и др. Специфичност уставног права и његових извора произилази из тога што то није само правна, него и политичка дисциплина. Отуда је и утврђивање извора уставног права једно комплексно питање, не само правно него и социолошко-политичко. Код извора уставног права, пре свега оних правних, општих правних аката треба разликовати њихову хијерархију, по значају, њиховој снази и важности. Тако могу да се уоче они који се налазе на самом врху те хијерархије а онда и нижи испод њих који су мање, слабије снаге и који се доносе на основу ових виших. И код ових правних извора уставног права, већина држава се опредељује за писане правне изворе, док неке, као англосаксонске, уважавају и неке друге, неписане изворе права. Када се употребљава израз извори уставног права, онда под тим Р. Марковић подразумева: а) извор доношења права (орган надлежан за доношење норме); б) извор сазнања права (као акт или документ који садржи норме); и ц) извор настанка права као процес стварања норме којој правни поредак признаје такву способност.³

2. СТАНДАРДНИ ИЗВОРИ УСТАВНОГ ПРАВА

За модерне државе у свету је карактеристично постојање бројних и разноврсних извора уставног права. Тако се појављују у већини данашњих држава извесни општи правни акти као стандардни извори уставног права, док се за неке друге то не може рећи, јер су по својој природи особени и одударају од ових стандардних пошто се не појављују у свим земљама. У